

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucího práce

Autorka práce: Olga Kavalírová

Název práce: Ústav nebo terénní služby?

Autor posudku: Mgr. Vladimíra Tomášková

Olga Kavalírová svou diplomovou práci zaměřila na problematiku osob s mentálním postižením. Téma si vybrala s ohledem na své předchozí zkušenosti a dlouhodobý zájem o situaci této skupiny výrazně sociálně handicapovaných osob. Svě zkušenosti dokázala v práci zužitkovat a prokázala, že problematice skutečně dobře rozumí.

Hlavním cílem předložené diplomové práce je *„zjistit, jaká je struktura lidí s mentálním postižením v pobytových zařízeních s ohledem na hloubku tohoto postižení a míru závislosti. Následně zjistit, na jakém základě se lidé s mentálním postižením a potažmo osoby, které o ně pečují, rozhodují pro využívání sociálních služeb.“* (kapitola 1, str. 6) K nim studentka jednak vhodně formulovala i dílčí cíle a stanovila metody, jimiž chce těchto cílů dosáhnout: kromě práce se sekundárními zdroji přistoupila také k provedení vlastního výzkumu za pomoci dotazníkového šetření a rozhovoru pomocí návodu.

Cíle práce jsou jasně vymezené a již v úvodních teoretických kapitolách studentka prokázala, že je schopná najít k problému potřebné zdroje a vhodně s nimi pracovat. Kladně hodnotím, že využívá široké spektrum zdrojů, kromě odborné literatury a vlastního výzkumu také např. legislativní dokumenty, mezinárodní úmluvy či tematicky zaměřené informační portály. Získané informace pak velmi dobře propojuje a konfrontuje s osobní zkušeností a znalostí situace.

Ačkoliv však Olga Kavalírová prokázala schopnost vyhledat a pracovat s potřebnými informacemi, jejich výběr je někdy spíše ke škodě než ku prospěchu celé její práce. Tento problém se týká hlavně teoretické části její práce. Autorka se zde snaží využít všechny možné informace, které s vymezeným tématem souvisí, čímž se ale občas definovanému výzkumnému problému až příliš vzdaluje. Nejzřetelnější je to v kapitolách 2.1 (zejména u oddílů 2.1.3 a 2.1.4), 4.2, 5.1 a 5.3. Kapitola 2.1 (jejím obsahem je popis konceptu práv lidí s postižením jako teoretického východiska) vyvolává dojem, že hlavním tématem práce je spíše ochrana práv osob s mentálním postižením a nikoliv rozhodování o typu využívaných sociálních služeb. Kapitola 4.2 (jedna z charakteristik cílové skupiny) je pak věnována obsáhlému vysvětlení pojmu „autismus“, přičemž vůbec není zřejmá potřebnost takto obsáhlého vysvětlení vzhledem k definovanému hlavnímu tématu a cíli této diplomové práce. Kapitoly 5.1 a 5.3 jsou věnovány popisu systému sociálních služeb v ČR, kdy např. celá kapitola 5.3 je věnována popisu problematiky příspěvku na péči a to, jak tato problematika souvisí s tématem celé práce, se čtenář dozví bohužel pouze z jediné zmínky, zařazené však teprve v souhrnu kapitoly.

Musím zde však zdůraznit, že všechna témata, která studentka do teoretické části práce zařadila, jsou k hlavnímu tématu práce adekvátní a jejich vynechání bych považovala za chybu. Nicméně studentce se bohužel nepodařilo dostatečně vytrýdit skutečně podstatné a méně podstatné informace, které k popisu a analýze definovaného problému potřebuje. Místy se proto hlavní cíl a problém z pozornosti čtenáře vytrácí a je nahrazen popisem témat, která ve skutečnosti mají tvořit pouze rámec pro vymezení hlavního problému a zároveň tématu. Příliš široce pojatou teoretickou část práce považuji sice za téměř jediný, ale bohužel poměrně významný nedostatek celé diplomové práce.

Samotnému zpracování a vyhodnocení vlastního výzkumného šetření je věnována poslední třetina diplomové práce (kapitola 6). Metodologie provedeného výzkumu je vhodně zvolená, dobře objasněná a následně i vhodně využita. Získané informace autorka přehledně zpracovává (člení je podle respondentů výzkumu i podle jednotlivých sledovaných témat) a velmi dobře vyhodnocuje vzhledem k záměru své práce. Podařilo se jí shromáždit přínosné informace a provést celkem vydařenou sondu do situace jak ve vybraných zařízeních poskytujících určité typy sociální služeb, tak do situace rodin pečujících o člověka s mentálním postižením. Autorka o zjištěných skutečnostech přemýšlí, vhodně argumentuje a zasazuje je do širšího kontextu aktuální situace ve vývoji sociálních služeb v České republice.

Na základě zjištěných poznatků se v závěru své práce nebojí definovat nejvýznamnější problémy, jimž rodiny osob s mentálním postižením i poskytovatelé služeb čelí a následně navrhnout jejich možná řešení. Přes přílišnou tematickou obsáhlost teoretické části práce se jí podařilo stanoveného cíle práce dosáhnout a přinést odpovědi na nastolené otázky. Ve své práci tak zároveň nabízí ucelený (a v určitém směru i nový) pohled na jednu z důležitých otázek, s níž se jednoho dne setká každý, kdo pečuje o člověka s těžším mentálním postižením, i každý, kdo o životě lidí s mentálním postižením jakýmkoliv způsobem rozhoduje.

Z formálního hlediska je práce napsaná bez zásadních nedostatků, pouze na několika místech text na sebe nepříliš dobře navazuje (zejména jde-li o výčet různých tvrzení či bodů, např. na str. 8 a 23.) Vzhledem k obsáhlosti a celkové kvalitě jazykového zpracování textu však nejde o významný nedostatek. Jako vedoucí práce pak musím kladně ocenit, že studentka práci poctivě a pravidelně konzultovala a veškeré připomínky vždy brala v potaz a pracovala s nimi, většinou ku prospěchu celého textu. Její práce proto měla stoupající úroveň a jsem přesvědčena, že pokud by na textu pracovala ještě déle, podařilo by se jí zcela odstranit i problém s nadměrně obsáhlým či pozornost zbytečně odvádějícím zpracováním některých zařazených témat.

Práce splňuje veškeré požadavky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji proto přijmout k obhajobě a vzhledem k výše uvedenému hodnotit jako „velmi dobrou.“

V Praze 19. 1. 2014

Mgr. Vladimíra Tomášková